

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, 3. novembra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 126.

Pojasnila k zakonu o prodaji pšenice

I.

Kdo je upravičen trgovati s pšenico? — Ugodnostne cene za kmeta!

Davčni oddelek ministrstva financ je izdal za izvajanje zakona o prodaji pšenice nastopno pojasnilo:

Zitni trgovci na debelo in drobno in kmetijske zadrage v kraljevini, ki so že do zdaj trgovale s pšenico, pa žele še naprej trgovati, se morajo prijaviti privilegirani delniški družbi za izvoz deželnih pridelkov, katera jih bo sprejela kot komisijonarje za dotični kraj. Šele potem bodo smeli kupovati pšenico v svojem kraju od kmetovalcev in jo prodajati po ceni, določeni od družbe in pod pogoji, ki obstoje za to opravilo.

Privilegirana družba določi za prodajo pšenice od strani teh trgovcev in kmetijskih zadrug dvoje cen. Ena cena bo veljala za kmetovalce, ki bodo po tej ceni mogli kupovati pšenico izključno za svojo hišno potrebo na podlagi potrjena pristojne občine. V potrdilu, ki se izdaja za dobo enega celega leta, mora biti točno navedeno število družine in približna letna potreba dotičnega kmetovalca. V tem potrdilu mora trgovec ali zadruga opisati vsak nakup pšenice, dokler se letna potreba ne izčrpa. Potrdilo obdrži trgovec ali zadruga od prvem nakupu, vendar ga sme kmetovalec odvzeti in še neizčrpano količino pšenice kupiti od drugega trgovca ali zadrage.

Druga cena bo veljala za vse ostalo prebivalstvo in za trgovske mlino.

Trgovci in kmetijske zadrage morajo potrdilo po nakupu pšenice od strani kmetovalca predložiti pristojnemu oddelku finančne kontrole. Ako je kmetovalec takoj kupil cele količine pšenice, katero navaja potrdilo, obvestijo oddelek finančne kontrole, da se prepriča in kontrolira, ali ni dotični kmetovalec tako nabavljeno pšenico naprej prodal.

Trgovci in kmetijske zadrage dobe pšenico od privilegirane družbe ali od trgovca, pooblaščenega za nakupovanje pšenice, ali pa jo v žitnorodnih krajih kupujejo od proizvajalca

na trgu, razume se, da v zmislu izdanih predpisov in proti kontroli, določeni za nakupovanje pšenice od kmetovalca. Za količine pšenice, prodane po določeni nižji ceni, se razbremenene ti trgovci in zadrage pri privilegirani družbi na podlagi seznamov, potrjenih od finančne kontrole, katerim se morajo priložiti tudi vsa izčrpana potrdila.

V skladiščih trgovcev in zadrug, ki se po objavi tega pojasnila prijavijo za to trgovino, nahajajoče količine pšenice se morajo popisati in vzeti v obračun radi morebitnega plačila razlike napram zakoniti ceni pšenice. Ravno tako se morajo količine pšenice, ki so na potu, prijaviti in popisati radi obračuna.

Na ta način smejo trgovci in zadrage trgovati s pšenico šele, ko se prijavijo privilegirani družbi in dobijo za to potrebna navodila in pogoje.

II.

Kontrola nad izvajanjem zakona o prodaji pšenice

Za izvajanje zakona je izdal davčni oddelek ministrstva za finance nastopni odlok: Mlino se morajo strogo nadzorovati, posebno je ugotoviti, ali so se prijavili privilegirani družbi. Mlino, ki se niso prijavili, se morajo takoj zapečatiti. Pri prodajalcih moke je strogo kontrolirati, ali vodijo knjigo za prodajo moke, da se ne bo prodajala moka, katero niso zmieli trgovski mlino. Mestne, tržne in druge občine morajo preprečiti dovažanje kmečke moke na trg in njeno prodajo. Moka se sme na trgu prodajati samo iz trgovskih mlinov in vreče morajo biti opremljene s plombami. Ako bi se moka ne prodajala iz vreč, ki imajo plombe, morajo občine prodajo ustaviti in prodajalca naznaniti finančni kontroli. Kontrolo nad prometom z moko in pšenico mora izvrševati tudi orožništvo in policija. Na trgu ne smejo kupovati kmetijske pšenice osebe, ki nimajo za to dovoljenja od privilegirane družbe. Tudi za domačo potrebo ni dovoljeno kupovati pšenice na trgu.

Dopolnitev pravilnika o prometu z devizami in valutami

Minister za finance je pravilnik o prometu z devizami in valutami nastopno dopolnil:

1. Pooblaščenke banke in menjalnice morejo tako našim, kakor inozemskim podanikom, ki žive stalno v naši državi, prodajati tuja plačilna sredstva za njihove osebne potrebe do največ 500 dinarjev na enkrat in sicer vsak mesec, ne da bi za to prodajo potrebovale posebnega dovoljenja ministrstva za finance. Prodaje zabeležijo v osebne legitimacije kupca.

2. Ob izvozu blaga iz države, se zavaruje valuta po pravilniku, ako gre za blago, za katero je ob izvozu zavarovati valuto samo v primeru, da znaša ta vrednost izvoženega blaga nad 5000 dinarjev. Minister je to določilo v toliko izremenil, da se meja za oprostitvev od zavarovanja valute zniža od 5000 Din na 1000 Din. To izpremembo je tolmačiti tako, da podlega zavarovanju valute ob izvozu vsaka vrednost blaga, ki je navedena v cenovniku in da so zavarovanja oproščene samo slučajne pošiljke v vrednosti do 1000 Din.

Preuredba trgovine z živino v Avstriji

Posebni parlamentarni odbor je končal 31. t. m. proučevanje zakonskega načrta o ustanovitvi urada za promet z živino. Odbor je zakonski načrt v celoti sprejel. Odbor je določil, da preneha zakon veljati, čim bodo cene na štirih glavnih tržiščih večje, kakor so bile cene v drugi polovici leta 1930 in sicer za klavno živino za 5%, za pitane svinje pa 10%. Vendar stopi zakon ponovno v veljavo, kadar cene padejo pod ta nivo. V glavnem je trajanje veljave zakona omejeno za primer, da se promet z živino poslabša. Ko se pa promet ponovno zboljša, bo vlada v sporazumu z glavnim parlamentarnim odborom izdala potrebne ukrepe.

Parlament je še istega dne o zakonskem načrtu o ustanovitvi urada o gospodarskih in trgovskih vprašanjih v zvezi s prometom živine v Avstriji razpravljal in ga tudi sprejel.

Kdor podpira »Trgovski lista« koristi skupnosti, koristi pa najboljše tudi samemu sebi!

Zakaj naj se vsi gospodarji udeležijo volitev?

Ljubljanski dnevnik »Jugoslovanc« je te dni objavil na vprašanje, zakaj kandidira, nastopni odgovor radovljiškega okrajnega kandidata g. Ivana Mohoriča.

Vprašali ste me, zakaj kandidiram?

Kandidiram zato, ker smatram za svojo državljansko dolžnost, da pomagam s svojimi skromnimi močmi in izkušnjami pri reševanju gospodarskih vprašanj. Živimo v dobi velike gospodarske krize. Trdi in resni časi silijo v deželo. S skrbjo navdajajo ne samo kmeta, ki za svoje pridelke ne izkupi niti toliko, da bi mogel kriti svoje najnujnejše izdatke. Tudi naš obrtnik in naš trgovec upravičeno tožita nad slabo kupčijo, nad zastojem poslov ter padanjem prometa. Te gospodarske nepravilne pa niso neka specialna pojava pri nas. Svetovni problem so, ki se kaže v drugih državah, v bogati Ameriki in na Angleškem še v vse hujših oblikah in obsegu kot pri nas. Milijoni so tam brez strehe in z bojaznijo gledajo na bližajočo se zimo. Pri nas je hvala Bogu v tem oziru vendarle mnogo bolje — to moramo odkrito priznati — akoravno pa se tudi mi nismo mogli ubraniti neprijetnih posledic svetovne gospodarske krize za naše razmere.

Vedno manjši dohodki in zaslužki nalagajo nam vsem potrebo skrajne štednje v javnem in privatnem gospodarstvu. Izdatke je treba povsod spraviti v sklad z dohodki. To je prva in najbolj pereča naloga, ki nam jo nalaga sedanji gospodarski položaj. Kot uradnik naše gospodarske zbornice imam dnevno priliko opazovati, koliko vprašanj se tu pojavlja, koliko jih ostane nerešenih, koliko neprilik nastaja včasih kar čez noč in preti še bolj poostri naš položaj. Vse moje dosedanje delo je bilo usmerjeno na to, da se naše gospodarstvo obvaruje vsaj pred nadaljnimi težočami, predvsem pa da se zaščiti pred nenadnimi udarci in škodami. Na to polje je treba osredotočiti tudi v bodoče vsa naša prizadevanja. Za rešitev teh problemov je treba staviti na razpolago vse znanje, vse zmožnosti, vso delavnost, zakaj nikdar ni bilo smoteno gospodarsko delo bolj nujno in pereče kot je danes.

Ne smemo pozabiti, da je treba našemu gospodarstvu tudi nove inicijative,

da je treba organizirati nove prilike dela in proučevati nove možnosti produkcije in zaslužka, da se odpomore sedanjim težočam. Treba bo organizirati delo za stotisoč brezposelnih, ki ne morejo več preko oceana, ki tudi drugod v inozemstvu ne najdejo več dela in kruha. S tem se pa bodo ustvarili tudi novi viri dohodkov za državne finance in olajšalo breme našega davkoplačevalca.

Ogromno je polje dela, ki se nam tu odpira in na katerega se je treba vreči s samozatajevanjem in optimizmom. Demagogija in naivnost nam moreta tu le škoditi. Tako bomo najboljše našli izhodišče iz današnje stiske in organizirali trajno odpomoč. Danes za to ni več časa za brezplodno medsebojno borbo. Dovolj smo izgubili dragocenega časa. Danes je treba praktičnega in pozitivnega dela, katerega se je dolžan udeleževati po svojih močeh vsak patrijot. Nam je dala narava vse pogoje, da ustvarimo srečno in zadovoljno državo, gospodarsko močno in neodvisno in le od nas samih je odvisno, kakšna bo bodočnost našega gospodarstva, kakšen naš specialni in kulturni napredek.

Le v tej želji in s tem namenom sem prevzel kandidaturo za radovljiški srez, katerega položaj je prav posebno kompliciran. Gorenjskega kmeta intereso druga vprašanja kot kmeta v Vojvodini. Obrtništvo Gorenjske je v hudi stiski, domača obrt preživlja težke ure. Treba bo zastaviti ves vpliv in odločno besedo, da se ji zajamči obstoj, da se polagoma zboljšajo prilike. Industrija v tem obmejnem kraju je pri prodaji svojih izdelkov širom naše domovine eksponirana močni inozemski konkurenci. Tujski promet postaja vedno jačji stebber gospodarstva v teh krajih in mu je treba posvetiti prav posebno pozornost. Neštevilna praktična vprašanja prepletajo gospodarstvo teh krajev in v zadoščenje mi bo, če bom lahko tolmačil ta vprašanja na merodajnih mestih in jim s svojimi močmi kot narodni poslanec pripomogel do rešitve.

Tehtne besede splošno priznanega gospodarskega delavca mora vsak gospodar odobriti, zato smo prepričani, da se bodo v nedeljo vsi trgovci, obrtniki in kmetje udeležili volitev!

Želje in težnje ljubljanskega okoliškega trgovstva

Deputacija gremija trgovcev za srez Ljubljana pri srezkem načelniku

Pred dnevi se je zglasila pri novouimenovanem sreskem načelniku za ljubljansko okolico g. Josipu Žnidarčiču deputacija gremija trgovcev za ljubljansko okolico. V deputaciji so bili gg.: načelnik Josip Šporn, trgovec iz Ježice, Ivan Ogrin, veletržec iz Laverce pri Ljubljani in Ivan Rant, trgovec iz D. M. v Polju.

Deputacija, katero je g. sreski načelnik izredno ljubeznjivo sprejel, je tolmačila predvsem g. načelniku iskrene pozdrave ljubljanskega okoliškega trgovstva v vljudno prošnjo, naj bi posvečal njihovim težnjam potrebno pozornost in naklonjenost. Izročila mu je tudi obširno spomenico, v kateri med drugim poudarja, da je načelstvo že leta 1927 v posebni spomenici pod št. 46/27 z dne 13. marca opozorilo sresko načelstvo na pereče vprašanje, ki glo-

boko sega v interese našega trgovstva, in to v pogledu reševanja prošnje za spregled dokaza usposobljenosti. Gremij ponovno prosi, da blagovoli sreski načelnik upoštevati predmetno spomenico in podpirati trgovstvo v njegovih stremljenjih. Trgovstvo stoji na odločnem stališču, da se morajo dispense prošnje v zmislu § 13 a. o. r. brezpogojno zavračati. Prosileci za spregled dokaza usposobljenosti so navadno stari branjevci, oziroma branjevke, ki se po večini pečajo s prodajo slaščic, zelenjave in pekalic in se kot taki po nobenim pogojem ne morejo in ne smejo prištevat med one trgovce, ki so za izvrševanje svojega obrta predložili dokaze o vajeniški in pomočniški dobi.

S prehodom iz branjevske obrti v trgovino z mešanim blagom postaja za-

hveva dokaza usposobljenosti iluzorna, ker si vsak branjevec po petih letih izvrševanja te obrti prisvaja brez učne dobe pravico trgovanja s špecerijskim in kolonijalnim blagom, oziroma mešano trgovino, za katero zakon izrečno zahteva dokaz usposobljenosti. Nastaja vprašanje, zakaj vse naše trgovske organizacije same z lastnimi prispevki vzdržujejo in vzgojujejo trgovski pomladki, če pa se na drugi strani dovoljuje starim branjevcem in njim sličnim posilcem prehod iz njihove obrti na podlagi § 13 o. r. v obrt trgovine z mešanim blagom v škodo trgovcev, ki so se učili najmanj 5 let v trgovini z mešanim blagom.

Zakonodajalec gotovo ni imel namena, da se naj to določilo od strani obrtnih oblasti interpretira na ta način, kakor se danes, temveč da velja prehod obrta v zmislu § 13 a. o. r. le v oziravrednih slučajih krajevne potrebe, oziroma nasledstva po umrlem lastniku. Glede krajevne potrebe lahko mirno trdimo, da spričo občutne gospodarske krize in prevelikega števila trgovin in s tem združene ostre konkurence prav gotovo ni nikjer potrebe po novih trgovinah z mešanim blagom. Krajevna potreba je v tem oziru v ljubljanski okolici popolnoma krita. Konkurenčni boj v vseh strokah se bide danes najostreje. Umazana konkurenca ter nereelno trgovanje, ki se vrši prav od strani onih, ki si pridobijo obrtno pravico trgovati z mešanim blagom dispensnim putem, dosega že vrhunec.

Da se solidne trgovce obvaruje preteče nevarnosti pred ljudmi, ki se vsiljuje v trgovski stan, zlasti v one vrste trgovstva, ki se je praktično in teoretično izučilo in pokazalo, da spoštuje reelno trgovanje, se dispensne prošnje morajo brezpogojno zavračati.

S podeljevanjem obrtne pravice, trgovati z mešanim blagom dispensnim putem, se zapira pot našemu usposobljenemu trgovskemu naraščanju in povzročja občutno brezposelnost. Hiperprodukcija trgovskega naraščanja narašča od leta do leta in ker ima gremij po statutih med ostalimi dolžnostmi tudi dolžnost skrbeti za vzgojo naraščanja, mora logično tudi skrbeti za to, da pride naraščaj čim prej do osamosvojitve, kar mu je pa sedaj iz gori navedenih razlogov popolnoma nemogoče. Kako naj gremij zapamti bodočnost naraščanja, ki se hoče osamosvojiti, ako mu zapirajo pot k osamosvojitvi ljudje, ki nimajo o trgovanju s kolonijalnim blagom niti najmanjšega pojma. Za primer se navaja v spomenici, da je samo kave 50 vrst in da predstavlja poznane tega predmeta v današnjih časih pravo vedo. In kje so druge vrste blaga? Vse te vrste blaga mora naš trgovski naraščaj po končani učni in praktični dobi obvladati, zato se mu mora za njegov vesten trud nuditi tudi možnost, da se čimprej osamosvoji.

Res je, da so življenjski pogoji trdi, vendar se mora upoštevati dejstvo, da so tudi za trgovce minuli časi konjunktura ter mora sleherni računati z najmanjšim dobičkom, mnogokrat pa prodajati tudi pod ceno, samo da se iznebi blaga.

Nadalje se v spomenici opozarja na okrožnico g. bana z dne 22. avgusta t. l. pod št. 4.798 v zadevi pobijanja nedopustnega krošnjarenja in detajlnega potovanja. Odveč bi bila ponovna utemeljitev naših zahtev, če navedemo, da se je samo pri ljubljanskem sreskem načelstvu vidiralo v letu 1930 glasom izjave Zbornice za trgovino, obrt in industrijo 577 krošnjarskih knjižic. Ljubljanska okolica je preplavljena s krošnjariji. Nadalje se ugotavlja, da orožniške postaje ne upoštevajo odloka sreskega načelstva z dne 10. marca 1930, št. 5.213 glede krošnjarijev, zato trgovci prosijo, naj se opozori orožniške postaje na strogo izvajanje tega odloka. V tem odloku se orožniške postaje striktno opozarja na § 16. min. uredbe z dne 16. aprila 1929 o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih podjetij, po katerem je vsako krošnjarenje ob nedeljah in državnih ter verskih praznikih brez izjeme prepovedano. Če pogledamo, kako se v ljubljanski okolici nemoteno krošnjari, in to pred očmi varnostnih organov, se mora žal ugotoviti, da se izdane odredbe po podrejenih organih ne izvršujejo.

Nadalje opozarja gremijalno načelstvo v svoji spomenici, da se od strani orožniških postaj ne polaga zadostna paznja inozemskim in domačim trgovskim potnikom, ki ponujajo blago privatnim strankam, potujoč od hiše do hiše, dasi je tako poslovanje po obstoječih zakonih strogo prepovedano. Zato prosi načelstvo g. sreskega načelnika, da tudi v tem oziru ukrene potrebne korake v zaščito interesov domačega nastanjenega trgovstva.

G. sreski načelnik se je podrobneje ljubeznivo razgovarjal z deputacijo, se

zanimal za vsa pereča vprašanja in zagotovil, da bo v polni meri in v mejah možnosti upošteval želje trgovstva ljubljanske okolice.

Ne dvomimo, da je ljubljansko okoliško trgovstvo z novim sreskim načelnikom g. Žnidarčičem dobilo osebo, katera bo imela polno razumevanje za njihove težnje, saj nam je dobro znan po njegovem vzornem in objektivnem delovanju kot sreski načelnik iz Kranja. Zato smo trdno prepričani, da bo predložena spomenica našla siguren in dober odmev.

Kmet — kmeta, delavec — delavca!

(Dopis iz Jesenic)

V volilnem boju se običajno rabijo razna obrabljena gesla, preračunjena na zunanost. Tudi pri nas se porabljajo ta gesla, moram pa takoj pripomniti, da samo od ene strani. Na drugi strani stoji g. Ivan Mohorič, ki na shodih in sestankih, kolikor jih je priredil, ne porablja obrabljenih gesel, ampak vpliva s stvarnimi izvajanci na volilce v taki meri, da se o njih in o njem govori po vsem okraju. On išče naše zaupanje, pove pa vedno, kako hoče to zaupanje tudi opravičiti, če bo izvoljen. Njegova izvajanja so zrno, ne pleve ali besedičenje. Spreobrnil je že številne volilce, ki so le od strani gledali njegovo kandidato in se pomišljali, ali bi ne bilo bolj prav, da oddajo svoj glas nasprotnemu kandidatu. Vsi, ki smo sredi volilnega boja, opažamo, da vedno bolj zmaguje stvarnost, s katero nam g. Mohorič razlaga gospodarske potrebe našega okraja. Ako tehtamo oba kandidata po njihovem nastopu, po njihovih nazorih o vprašanih, ki se tikajo našega okraja, nam odločitev ni težka in tehtnica se je v srcih naših volilcev že globoko nagnila v prilog g. Mohoriča.

G. Mohorič dobro ve, kje nas žuli čevlji, pa nam vedno tudi obenem pove, kako naj se čevlji popravi, da nas ne bo žulil.

V radovljiškem okraju nismo sami kmetje. V našem okraju so ravno tako važna tudi druga vprašanja, katerih ne sme podcenjevati. Pri nas imamo na

industriji, od katere je odvisen dober del našega okraja, in na tujskem prometu vsaj ravno toliko interesa, kakor na ugodni rešitvi kmečkega vprašanja. Pri nas je vse to eno na drugo tako navezano, kakor kolesa pri uri. Če le eno kolesce odpove, pa ura ne gre, pa trpi vse. Zato pa taka splošna gesla, kakor jih čujemo, pri nas ne vplivajo. Pri nas so druge razmere, kakor v čisto kmečkih okrajih. Nam ne more prav nič koristiti poslanec, ki bi se postavljaj na ozkosrčno stališče enega stanu.

Pri nas rabimo poslanca, ki pozna skrbi in brige kmeta, ki ve in zna najti pota, da bo prospevala industrija, obrt in trgovina, ker se bo potem tudi delavcu dobro godilo in ki bi nam znal svetovati in pomagati, kako naj dvignemo naš tujski promet, ker dchaja tudi s tujskim prometom vendarle velike denarja v naš okraj.

So pa pri nas važna še druga vprašanja, katera se ne morejo reševati izključno iz ozkosrčnega stališča: kmet kmeta. Pri nas rabimo poslanca, ki bo presojal iz splošnega stališča potrebe našega okraja, mora pa pri tem poznati tudi kmečke potrebe. Vsem zahtevam, katere stavimo pri nas na bodočega poslanca, še najbolj ustreza g. Mohorič, zato sem trdno prepričan, da bo razsodnejši del volilcev našega okraja oddal na dan volitev njemu svoje glasove.

L.

Polomi ameriških bank

V zadnjem času je doživelo več ameriških bank polom. Vzroke tem polomom pa ni iskati mogoče v nesrečnih spekulacijah, ampak v sedanji finančni krizi in zlasti krizi zaupanja. O globljih vzrokih, ki so dovedli do teh pojavov v ameriških bankah, smo že razpravljali na tem mestu. Tedaj smo tudi omenili, da je bil na inicijativo Hooverja ustanovljen Nacionalni kreditni institut, ki ima nalogo, da s krediti prepreči nadaljne polome. Ugotoviti pa je treba, da od sedaj ta institut ni opravil svojega namena, zato so v državi Ohio prevzele največje industrijske firme garancijo za banke. Verjetno je, da bo to nekoliko več zaleglo.

Zanimivo je, da so se polomi pričeli v poljedelskih predelih in sicer pred približno letom dni. Od tu se je bančna kriza širila na druge pokrajine in je kmalu zasegla celo državo. Letos maja se je zdelo, da je kriza pojenjala, je pa nato izbruhnila na novo z večjo silo in sicer v severnih poljedelsko-industrijskih predelih, odtod se je razširila na banke, ki so bile v tesni zvezi s trgovino doma. Ohio, Virginija, Pensilvanija in Maryland so države, ki so danes radi bančne krize najbolj prizadete.

Vsa sredstva, katera so bila do sedaj podvzeta v obračbo bank, ne bodo mnogo pomagala, dokler se ne bo v ljudstvo povrnilo zaupanje v solidne bančne zavode.

DRŽAVNI MONOPOLNI DOHODKI

Od 1. aprila do 31. avgusta 1931 so znašali monopolni dohodki iz tobaka 723.5 milij. Din (za 22.3 manj kot je bilo predvideno), za sol 90.4, za petroleje 37 (-25.6), za vžigalice 51.5 (-3.5), za cigaretni papir 36.7 (-8.3), razno 16.7 (+8.3). Vsega skupaj je bilo v proračunu 1008.6 milij. Din, vplačanih je bilo 956 milijonov, lani v istem času pa 996.7 milij. Din.

Pomudbe. poupraševanja

Leseno oglje in drva. Firma F. Filipponio — Milano, Via Ampère 126, ki uvaža v Italijo oglje in drva za kurjavo, želi stopiti v stike z jugoslovanskimi izvozniki drv in oglja, kateri niso v Italiji še zastopani.

Uvoz živine v Italijo. Za uvoz živine v Italijo se zanima tvrdka Fratelli Buffoni — Milano — Viale Molise 68.

Mifrusas S. A. Genève (Suisse) 9. Boulevard James Fazy, želi stopiti v stik z našimi uvozniki južnega sadja.

Fakturiranje blaga v tuzemstvu

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interese, da je minister za finance dne 23. oktobra t. l. pod št. II 115682 odredil, da se fakturiranje blaga v tuzemstvu ne sme vršiti v smislu veljavnih zakonov v tuji valuti niti vezati na tujo valuto, temveč se mora fakturirati samo v dinarjih brez kake klavzule. Prestopki te odredbe se kaznujejo po zakonu o kazenskih odredbah z dne 8. oktobra 31. leta.

NOVA KONJUNKTURA V ANGLIJI.

London, 1. novembra. V angleški plovi bi se javlja živahnejše delovanje; mnogo ladij, ki so bile dolgo časa v dokih, so vzeli sedaj v promet, tako n. pr. v Walesu 16 parnikov za izvoz premoga. Industriji železa in jekla zaznamujeta poživljenje, kakor ga že več let ni bilo. Novi plavži se otvarjajo, že obratujejo delajo s polno kapaciteto. Številno brezposelnih je v zadnjih tednih stalno padalo. Razne industrije javljajo, da se je upanje zadnjih tednov izpolnilo; temeljito zboljšanje zaposlenosti zaznamujejo industrije bombaža, volne, preprog, cinaste pločevine in železne posode. Tvrdka Henderson v Aberdeenu (Škotska) ima v delu 81 električnih tekočih žerjavov za Severozapadno indijsko železnico.

Po svetu

Jugoslovanski kartel vijakov, ki ima za cilj poenotenje prodajnih cen, so sklenile tovarne v Mariboru, Kropi in Novem Sadu. Sedež kartela je Zagreb. Velesejem v Novem Sadu se bo spričo sedanjega gospodarskega položaja vršil odslej naprej samo enkrat na leto — prvič v jeseni l. 1932. — ali pa sploh nič več.

Proti krošnjarstvu je protestiralo pri raznih ministrstvih v Beogradu odposlanstvo trgovcev s kolonialnim in mešanim blagom iz Gornje in Srednje Bačke.

Proračun Novega Sada, ki ima približno toliko prebivalcev kot Ljubljana, je za leto 1932./33. izračunjen s 24.160.000 dinarji.

Most čez Donavo bodo zgradili med Bačko Palanko in Ilokom. Stal bo 40 milijonov dinarjev. Z razpisom del bodo pa vsled sedanjih gospodarskih razmer še nekoliko časa počakali. Zakasnila se je tudi gradba mostu čez Tiso pri Zablju, in sicer vsled Hooverovega načrta.

Trgovska bilanca Ogrske v septembru je bila aktivna: uvoz 40 milijonov pengö, izvoz 55.5 milijonov.

Izmenjalno trgovino uvaja Ogrska z nekaterimi državami, zlasti z Italijo, Nemčijo in Francijo, da se izogne deviznim nakazilom.

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne

Dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

Mednarodni kartel vagonov je v agoniji; že v začetku ni imel zadovoljivega števila članov, nato se Belgija ni držala dogovora itd. V sredi novembra bo konferenca sklepala o nadaljnem obstoju kartela, pa ji ne dajejo nobenih izgledov na uspeh.

Zakon o žitnem monopolu v Bolgariji je bil v sobranju sprejet. Pšenico in rž bo nakupovala in prodajala posebna družba, mlini dobijo posebna navodila, določene so maksimalne cene itd.

Produkcija avtomobilov v USA je znašala v septembru 109.000 osebnih voz proti 155.000 v avgustu in 180.000 v lanskem septembru, dalje 31.300 tovornih voz proti 31.800 in 42.000.

Zlato kritje pri Švicarski banki je naraslo že na ca. 160 odstotkov; vsak dan prihaja novo zlato.

Mlini v Italiji so pod državnim nadzorstvom; določene so kvote za mletje domačega in tujega žita, v inozemstvu nakupljene žitne množine se morajo javiti dvakrat na mesec itd.

V Vrhu (Vojvodina) so ustanovili Mestno hranilnico; osnovna glavica znaša 1 milijon dinarjev.

Nemška Zveza pločevine se je povečala s sprejemom sedem outsiderjev.

Mednarodni kongres svile se sestane 3. novembra v Parizu. Na dnevnem redu bo zopet zaščita imena »svila«.

Asfaltiranje v Splitu v znesku 6 milijonov 500.000 Din bo v kratkem razpisano. V zvezi s tem je tudi zgradba nove carinarnice ter carinskih in transportnih skladišč v znesku 15 milijonov dinarjev.

Mednarodna volnena konferenca bo končnojavno zborovala v Baselu; sklicana je na 11. november.

Hladilnico za ribe v Splitu namerava zgraditi tamošnja občina. Prve korake za to napravo je naredila splitska zbornica za TOI.

Tovarne cementa v Dalmaciji so obrat deloma omejile in so nekaj peči zaprele. Zlasti velja to za tovarno »Split«.

Konkurzov v Avstriji je bilo v septembru 75 proti 56 v avgustu, poravnalnih postopanj 236 proti 252.

že v 24 urah barva, plešira in kemično snazi ob-

leke klobuko itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Angleški vzgled

Svetovna gospodarska kriza je izzvala tudi sedanje angleške volitve, ki so prinesle razočaranje in občudovanje obenem ne samo angleškemu narodu, ampak vsem kulturnim narodom sveta sploh. Angleška delavska stranka, ki je bila včeraj še velesila, s katero so morali računati vsi svetovni politiki, je danes le neznatna stranka. Opozicija je strta v prah. Primera, da bi vlada odnesla iz volitev od 615 poslancev 557, ni zabeležila do sedaj še angleška parlamentarna zgodovina.

Gotovo je, da se upravičeno vprašuje danes svetovna javnost po pravih vzrokih, ki so dovedli do te sijajne zmage angleške narodne koalicije. Vendar pa je treba poudariti, da ni težko uganiti, kaj je dovedlo angleški narod, da se je tako enodušno izrekel za močno narodna vlado. Treba je le nekoliko poznati Angleže, katerim je država prvo, in kateri se dobro zavedajo, da je le s solidarnostjo možno premostiti vse ovire, preko katerih mora danes korakati njih domovina.

Anglija namreč ni država, kjer bi se sprejemalo politične parole z nasmehom na ustih in zlasti ne, če so te opremljene s pozivi na domovinsko ljubezen. Take parole vzamejo Angleži resno in so jim svete.

Anglež se dobro zaveda, kaj pomenijo besede, ki jih izreče ministrski predsednik, da je država v nevarnosti in da je treba rešiti funt; Anglež se zaveda, da je treba zato nekaj žrtvovati. Na drugi strani pa zopet ni nikogar v Angliji, ki bi smatral človeka za izdajalca, če odda v takem trenutku svoj glas za skupne interese ne glede na svoje politično prepričanje. Anglež sme podrediti samega sebe skupnosti.

Najlepši vzgled za to nam nudi sam Macdonald, ki je žrtvoval ne samo sebe samega, ampak tudi celo svojo stranko samo zato, da lahko tako pripomore k skupnosti. Zato ne smemo smatrati

Macdonalda in njegovo stranko kot poraženega, ampak baš obratno kot zmagovalca ideje skupnosti in solidarnosti v dobrobit države in državljanov.

Macdonald kakor tudi Snowden, ki sta znala podrediti interese svoje stranke narodni koristi, sta bila za ta svoj čin bogato poplačana z rezultatom angleških volitev. Macdonald se tega zaveda in zato izjavlja, da te volitve niso bile volitve strank, ampak volitve narodne vlade.

Dejstva, da so volivci oddali svoje glasove za vlado, ki je šla v volitve s parolo omiljenja posledic gospodarske krize ter za konsolidacijo gospodarstva in državnih financ, ne smemo presojati raz stališče, da bo pač za take parole danes vsakdo šel, ampak to dejstvo moramo presojati kot posledico trezne zavesti angleških volivcev, da je le v skupnosti moč. Če ta odreče, potem bo tem prej odrekla razkosanost.

Z veliko verjetnostjo pa lahko trdimo, da se bo baš tej močni in kompaktni nacionalni vladi posrečilo — v kolikor je seveda to samo od nje odvisno — dovesti angleško gospodarstvo in njene finance zopet v oni stari tir, kar oboje bo prineslo v državo mir in red, za kar so se angleški volivci izrekli s to svojo veličastno manifestacijo narodne sloge.

Priporočila se

Gregorc & Ko.

Ljubljana

Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in špirita.

Telefon 22-46 Brzgojvi: Gregorc
Zahtevajte specialne ponudbe!

Dr. Černetov poslovni koledar za leto 1932.

Med publikacijami, ki proti koncu leta dežujejo na uredniško mizo, zavzema Dr. Černetov poslovni koledar s svojim Poslovnim adresarjem Jugoslavije izredno mesto, pa zasluži, da si ga vsled važnosti za naš poslovni svet ogledamo podrobneje. Izšel je letos že v četrtem letniku kot stalna izdaja, ki si pridobiva leto za leto novih prijateljev in porabnikov. Za one, ki imajo že dosedanje letnike, ni novi koledar v svoji opremi in vsebini nikako novost, bo jim pa še bolj dobrodošel kot lanski, ker je tudi v adresarju letos prav tako fini papir, kakor v beležnem koledarju ter se tisk, ki je prav skrben, na tem boljšem papirju izvrstno vidi. Tudi črke adresarja so čitljivejše, kakor pri dosedanjem letniku. Adresar je za naš poslovni svet izrednega pomena in ker je vsako leto na novo popravljeno, tvori za trgovca in industrijca neobhodno potreben pripomoček za njegove posle. Kar smo lani rekli o kvaliteti adresarja, velja tudi letos, trgovec ga mora imeti, razven tega pa je potrebna njemu tudi ostala vsebina koledarja, od katere naj navedemo statistične podatke pod naslovom: Narodno gospodarstvo Jugoslavije. To je posebno skrbno izbrano ogledalo našega gospodarstva, kjer vsak misleč gospodarski človek najde pregled našega napredka in gospodarjenja sploh. Za današnje čase krize so ti podatki, ki jih je zbral izdajatelj dr. Černe Ivan, iz tukajšnjih in inozemskih publikacij, posebno poučni, pa prav vsled tega opozarjamo naše trgovce, da jih pazljivo pregledajo in od časa do časa vzamejo zopet v roko, saj so res ogledalo našega gospodarstva. Nadaljni podatki koledarja obsegajo dobro sestavljeno pošto tarifo, ki nadomestuje vsako drugo knjigo in zadostuje za redni pisarniški promet, dalje opozarjamo na običajne pristojbine, ki so bile objavljene tudi že v tretjem letniku, posebno pozornost pa bo vzbujala pri naših eksporterjih navedba precejšnjega števila odvetnikov v inozemstvu in seznam naših uradnih predstavništva po celem svetu. Ta koledar je res sestavljen za poslovni svet in lahko rečemo, da se je

vpeljal že sedaj tako — posebno ker izhaja tudi v hrvatski izdaji —, da bo postal za ves poslovni svet Jugoslavije neobhodno potreben ter se bo razširil še bolj, kakor je dosedaj. Naklada raste iz leta v leto, vsled česar imajo tudi oglaš, ki so lepo izbrani in odlično sestavljeni, velik pomen. Koledar, ki more samo vsled tega biti tako poceni, ker gre v tako veliki nakladi, stane Din 30 — s poštino Din 3 — več ter se naroča pri izdajatelju: Dr. Černe Ivanu, Ljubljana, Dvorni trg 1, debi se ga pa tudi po vseh knjigarnah.

Razno

Nov hitrostni rekord v prekoatlantskem prometu. »Empress of Britain«, novi 42.500-tonski parnik družbe Canadian Pacific, je porabil za vožnjo iz Cherbouga do Quebeca v Kanadi ravno štiri dni in pol, kar pomeni najhitrejšo vožnjo v prekoatlantskem prometu. Potniki, ki so porabili to ladjo, so prispeli v Toronto v 5 dneh 6 urah, v Detroit v 5 dneh 12 urah in v Chicago v 5 dneh 17 urah. Nikdo še ni prispel iz Evrope v ta mesta tako hitro, razen seveda z aeroplanom. 21. novembra bo šla »Empress of Britain« iz Cherbouga direktno v Newyork in bo skušala osvojiti si rekord vožnje med tema dvema mestoma, ki je uradni rekord v prekoatlantskem prometu.

Francija je zaprla Danski uvoz surovega masla in mesnih konzerv, češ da je letošnja kvota že prekoračena. Dansko časopisje označa to postopanje kot ne-fair, ker kupi Danska povprečno šestkrat toliko blaga v Franciji kot Francija v Danski.

Proti insolventni Banque de Genève so predlagali otvoritev konkurza. Zgubljena je delniška glavnica 20 milijonov frankov, rezerve 7 milijonov in vrh tega še posebej 47 milijonov. Konkurno kvoto cenijo na ca. 40 odstotkov.

Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. novembra t. l. ponudbe glede dobave 150 komadov gumi-obročkov; do 6. novembra t. l. pa glede dobave 1000 komadov žaril. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija držav. rudnika Kakanj sprejema do 7. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2500 kg bencina; do 12. novembra t. l. pa glede dobave 30.000 kg ovsa. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. novembra t. l. ponudbe glede dobave jekla. — Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 11. novembra t. l. ponudbe glede dobave 650 zavitek žičnikov; do 18. novembra t. l. pa glede dobave 10.000 kg ovsa. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 12. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg namiznega olja. — Invalidski Dom, Moslavina - Popovača sprejema do 14. novembra t. l. ponudbe glede dobave 600 m američkana. — Minerska komanda Kumbor sprejema do 15. novembra t. l. ponudbe glede dobave zabojev, ključev, kant za olje ter raznega drugega orodja. — Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 15. novembra t. l. ponudbe glede dobave 50.000 m desk in 200 kub. metrov hrastovega jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 16. novembra t. l. ponudbe glede dobave 200 kg jekla in 500 m platnenih cevi. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. novembra t. l. ponudbe glede dobave telefonskega materiala, čaš za elemente in električnega materiala. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 18. novembra t. l. ponudbe glede dobave 30.600 kg pšenične moke. — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 18. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave opeke; pri Primorski direkciji pošte in telegrafa v Splitu pa glede dobave zimskih oblek. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Oddaja krovskih del se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 16. novembra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Praodaja lesa se bo vršila dne 16. novembra t. l. pri Direkciji šum brodske imovne opéine v Vinkovcih. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Zenica se bo vršila potom javne licitacije dne 18. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

RO-LEX
knjigovodstvo
VSAK DAN BILANCA
„KARTOTEKA“ d. z. o. z.
Ljubljana, Šelenburgova 6/1
Telefon štev. 33-38

Ljubljanska borza

Tečaj 2. novembra 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2271'08	2277 87
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	785'39	787'75
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1098'45	1101'75
Dunaj 100 šillingov	—	—
London 1 funt	212'85	220'35
Newyork 100 dolarjev	5635'01	5652'01
Pariz 100 fr.	221'89	222'55
Praga 100 kron	166'96	167'46
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	287'42	293'42



**OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA!**

Kolektivna organizacija izvozne trgovine.

Pod tem naslovom piše v »Politiki« direktor Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine g. dr. J. Tomičič med drugim sledeče:

Današnja organizacija izvozne trgovine sloni na individualni bazi, kar znači, da pač vsak posameznik lahko ukrene vse kar se mu zdi potrebno, da bi njegovi izvozni predmeti dosegli čim višjo ceno. Gotovo je, da je v normalnih razmerah tak način trgovine, ki odgovarja principu svobodne trgovine, najprimernejši. Ceno določa v tem primeru le razmerje med ponudbo in povpraševanjem.

Po svetovni vojni pa so se razmere tako spremenile, da ne moremo več urejati našega gospodarstva po načelih, ki se zde vsakemu posamezniku najprimernejša, nego je to treba voditi na način, ki najuspešneje paralizira protekcionistično politiko, katero uvajajo v večji ali manjši meri vse države.

Poedinec nikakor ne more voditi uspešne borbe proti tujemu protekcionizmu, ker je za to potrebna zakonska zaščita. Če se pa poedinec spusti v to neenako borbo, mora ali podleči ali pa mora prodajati blago pod proizvodnimi stroški, kar v ostalem tudi pomeni njegovo smrt.

Dejstvo je, da se danes nahaja v krizi celotno gospodarstvo in ne mogoče poedinec ali poedine grane gospodarstva, baš zato je potrebna kolektivna samobramba, za to pa je potrebna kolektivna organizacija. Poedinec je preslab, da bi mogel uspešno upirati se dinamični današnje brezobzirne konkurenčne borbe. S tem pa nikakor še ni rečeno, da bi kolektivna samobramba bila absolutno sredstvo za izhod iz krize, ona je le relativno sredstvo za boljši uspeh v tej borbi.

Ako pogledamo način današnjega individualnega trgovanja, tedaj vidimo, da se to vrši na dva načina: ali izvoznik sam direktno izvaž v inozemstvo ali pa doma prodaja inozemskemu komisijonarju ali trgovcu. V obeh slučajih pa nosi domači trgovec riziko. V prvem primeru nosi riziko izvoza blaga v inozemstvo, ko lahko cena blaga tedaj nenkrat pade radi prevelikih ponudb in mora on blago v inozemstvu prodati pod ceno, da se izogne izgubi. V drugem primeru pa mora računati z veliko domačo konkurenco in še čisto mora nuditi velike kreditne olajšave tako, da je končni efekt isti kot v prvem slučaju.

V kolektivni organizaciji izvozne trgovine je v tem pogledu popolnoma drugače: organizacija, ki je zato postavljena, skrbi za to, da prouči natančno domače in inozemske prilike, gibanje cen, možnosti plasiranja itd. Prodajne cene se sporazumno določajo, mogoče je te cene celo regulirati, vsa konkurenčna borba dobi tako neko sistematično bazo. Tudi rizik, brez katerega ni pač nobene trgovine, se razdeli na vse člane tako, da ga poedinec čisto sploh občuti ne.

Sindikati so torej kolektivni gestor interesov vseh v sindikatu včlanjenih izvoznikov, vse kar dela, pa ne dela za svoj račun, ampak za račun svojih članov.

Pri taki sindikalni organizaciji obstojati dve nevarnosti: da bi gotovi kapitalistično močni poedinci ne izrabili take

organizacije v svoje egoistične namene in drugič, da bi oni, ki bi ne bili člani sindikata ovirali s konkurenco pravilno poslovanje te kolektivne organizacije.

Prvi nedostatek bi bilo možno odpraviti s kontrolo večine članov, drugega pa z zavestjo discipline in z državno avtoriteto.

Ker je tudi v interesu države, da se domači produkti prodajo čim najugodnejše, bi morala ona ustanoviti direktno prisilno članstvo ali pa določiti gotove izvozne carine, katere bi morali plačevati oni, ki bi ne bili člani sindikata.

Sindikatske izvozne organizacije so najbolj razvite na Poljskem in naš Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je že te organizacije proučeval in kazalo bi jih nekoliko spremenjene uvesti tudi pri nas.

Tako bi te kolektivne organizacije zamajale našim izvoznikom mnoge koristi, katere sedaj izgublamo v korist drugih konkurenčnih držav.



Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Maribor.

Besedilo: Centralna prodajalnica izdelkov jugoslovenske industrije, družba z o. z. ali srbohrvaško: Centralna prodavaonica proizvoda jugoslovenske industrije, društvo s. o. j.

Obratni predmet: Predmet podjetja je razpečavanje vsakovrstnih proizvodov jugoslovenske industrije.

Družbena pogodba z dne 5. septembra 1931, posl. št. 1.

Višina osnovne glavnice: 20.000 dinarjev.

Na to vplačani zneski v gotovini: 5000 Din.

Poslovodje: 1. Glaser Franc, zasebnik v Mariboru, Frankopanova ulica 39; 2. Kočevar Ivan, bančni ravnatelj v Mariboru, Cankarjeva ul. 14.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 1. oktobra 1931.

Sedež: Maribor, Gosposvetska ul. 17.

Besedilo: Ivan Živic, sin in drug, gradbeno podjetje, družba z o. z. v Mariboru.

Obratni predmet: Izvrševanje vseh vrst zgradb in vseh vrst v zidarsko in tesarsko stroko spadajočih del in projektov ter pravic, ki spadajo v obseg stavbenega in tesarskega mojstra, kakor te pravice izhajajo iz oblastvene koncesije.

Družbena pogodba z dne 3. oktobra 1931.

Višina osnovne glavnice: 30.000 dinarjev.

Na to vplačani zneski v gotovini: 30.000 Din.

Poslovodje: Živic Ivan ml., absolvirani inž. v Mariboru, Gosposvetska ulica 17, in živic Ivan st., stavbeni mojster istotam.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 15. oktobra 1931.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Breg pri Ptuj.

Besedilo: »Petovia«, usnjarska industrija d. d.

Izbrise se član upravnega sveta Tykač Alojzij in prokura, podeljena Tatische Nikolaju.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 15. oktobra 1931.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Komercijalna banka, d. d., podružnica v Ljubljani.

Vpišeta se člana ravnateljstva centrale: Janovský Jan, direktor in član predstavništva podružnice v Ljubljani, in Švrdlík Rihard, bančni direktor v Prazi II, Poriš št. 22.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 17. oktobra 1931.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Reprezentana delniške družbe Donava—Sava—Jadransko morje (prej družba Južne železnice) za kraljevino Jugoslavijo.

Izbrise se član upravnega sveta inženjer Franič Leonidas, vpiše pa kooptirani član upravnega sveta inž. Senjanovič Petar, pomočnik ministra v Beogradu.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 19. septembra 1931.

Sedež: Maribor.

Besedilo: Franz Swaty.

Kolektivna prokura se je podelila: 1. Morocutti Antonu, zasebnemu uradniku v Mariboru, Stolna ulica št. 5. 2. Thalman Kurtu, zasebnemu uradniku v Mariboru, Krekova ul. št. 18.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 15. oktobra 1931.

Sedež: Šmarje pri Jelšah.

Besedilo: Löschnigg Ivan.

Obratni predmet: Trgovina z mešaninim blagom, naslednja sprememba: Kot imetnik firme se vpišeta Eduard Löschnigg in Terezija Löschnigg, trgovca v Šmarju pri Jelšah, ki bodeta podpisovala firmo vsak zase.

Obratni predmet je: Trgovina z mešaninim blagom, deželnimi pridelki ter sadjem.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I., dne 7. oktobra 1931.

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posrednik.

(Nadaljevanje.)

LIX. Odločba državnega sveta štev. 42959/27 od 4. jan. 1928.

I. B. v Lj. je prijavila v ocarinjenju 18 sodov 5531 kg umetnih organskih barv iz t. št. 238 à 20 Din za 100 kg. To imenovanje je carinarnica smatrala za pravilno ter robo ocarinila po v prijavi

navedeni postavki, ubravši 10901 Din carine.

Predno se je pa roba dvignila izpod uradnega nadzorstva, se je v smislu čl. 55 car. zak. vzelo osem vzorcev ocarinjene robe in jih uradno obeležilo. Ti vzorci so se priložili prošnji za povračilo carine ter se nahajajo pri carinarnici, kajti ocarinjena roba ni predstavljala organskih barv iz t. p. 238, kakor je bila napačno prijavljena, marveč preparate za barvanje v trdem stanju, ki bi se morali cariniti po tar. št. 237/2 à 5 Din za 100 kg, a bi po tem naimenovanju carina znašala samo 3042,05 Din. Prošnjo za povrnitev 7859 Din preveč plačane carine je carinarnica zavrnila iz razloga čisto je deklarant sam prijavio, a je roba najdena ispravno kao večtačka organska boja. Naprotiv podneto uverjenje car. biroa — ne važi, jer nije postupljeno u smislu št. 51—53 car. zakona pa ni taj ugled kot ovdašnje carinarnice nije ozvaničen.

Utemeljevanje odklonitve ni odgovarjalo dejstvom in je bilo samo sebi protislovno. Napravil sem pritožbo na ministarstvo ter v njej izvajal:

1. Ni namreč res, da se prošnji za povračilo carine niso priložili dokumenti in dokazi, predvideni v razpisu cbr. 39974/1920, kakor to navaja izpodbijano rešenje; obratno je resnica, da so se rešeni prošnji priložili: duplikat deklaracije, osem po carinarnici obeleženih vzorcev in en vzorec, ki ga je obeležil sam car. biro.

2. Čeprav je pa car. biro izdal uverjenje o tarifaciji predmetne robe po njenem ocarinjenju na podlagi vzorcev, ki jih je obeležila carinarnica, je vendar to eklatanten dokaz, da je carinarnica o priliki carinjenja roba napačno uvrstila v tar. št. 238 namesto v pravilno štev. 237/2. Če je pa carinarnica posumnjala, da roba iz vzorca, ki ga je obeležil car. biro, ni istovetna z robo, ki jo je ona ocarinila, je pač bila njena dolžnost, da se o tem prepriča ter stvar preizkusi v smislu čl. 6 predloga zak. o car. tarifi in odnosnih razpisov. Ni pa carinarnica še izpolnila svoje dolžnosti s tem, da v odklonilnem rešenju kratko trdi, da se glede vzorca car. biroa ni postopalo po čl. 51—55 c. z. ter da zaradi tega ne prihaja v poštev čl. 56 o povračilih. — Ta trditve nasprotuje sama sebi, ker je prosilec povračila carine glede vzorca, s katerim je hotel dokazati svojo pravičnost do povračila, v istini postopal po rešenih predpisih zakona; nasprotno temu bi se bila pa carinarnica morala na podlagi predloženih osem uradno obeleženih vzorcev prepričati o istinitosti priloženih navedb, kar je pa carinarnica opustila, radi česar je njeno rešenje nepopolno in ne more biti podlaga pravični razsodbi o tem predmetu.

3. Tudi trditve v izpodbijanem rešenju, da tu ne gre za čl. 55, ker se za tak slučaj ne more uveljaviti niti čl. 56 car. z., ni na mestu. Predpise o vračanju vsebuje II. oddelek car. zakona (čl. 56) in so samo ti predpisi merodajni za razpravo o povračilih davščin. Konsekventno se za ta povračila ne more uporabiti čl. 55 c. z., kakor to dela carinarnica. Pravica, ki jo daje čl. 56 c. z. uvoznikom do povrnitve preveč plačane carine, je

omejena samo na rok, kedaj se ima prošnja predložiti. Z doprinešenim vzorcem in uverenjem car. biroa je stranka v našem primeru očito in jasno dokazala, da je bila tarifacija carinarnice napačna in jestem dokazala to napačnost. Toda carinarnica v svojem rešenju odklanja uprav ta eklatanten dokaz s samovoljno trditvijo, da vzorec ni obeležen v smislu čl. 55 c. z.

4. Iz navedenega je popolnoma jasno, da tu ni več spora o pravi kakovosti blaga niti o uporabi pravilne stopnje car. tarife, marveč samo za ugotovitev, ali je bila na predmeten ekstrakt carina odmerjena pravilno. Za tako ugotovitev pa ni niti potreba uradno obeleženih vzorcev.

Vse gornje prigovore je ministarstvo prezrlo ter pritožbo kratko odklonilo z motivacijo »jer se molioč po čl. 55 car. zak. po savršenoj ekspediciji protiv kvalifikaciji robe žalio posle proteklog roka od 10 dana iz čl. 195 c. z.« — V tožbi na državni svet, ki sem jo nato nastopil sem odklonilno rešenje ministarstvo dalje pobijal:

1. Ministarstvo ni vpoštevalo in ni v svojem rešenju razveljavilo niti enega argumenta iz moje pritožbe, s katerimi se dokazuje: a) da so bili carinskim oblastvom s prošnjo za povračilo carine predloženi tudi vsi dokumenti in dokazi, ki jih zahteva razpis Cbr. 39974/1920; da je b) prosilec pri zahtevi svojih pravic postopal natančno po predpisih čl. 51 do 55 car. zak., kar se pa uradno in ugotovilo; c) po analognih odločbah držav. sveta ni pa niti potreba, da se pritožbam in prošnjam za povračilo carine priloži tudi uradno obeleženi vzorci. d) Tarifacija carinarnice je očitno in dokazano napačna, a se njena napačnost ni prečistila po predpisih čl. 6 zakona o car. tarifi.

2. Tudi trditve v ministrovem rešenju, da se je namreč prošnja vložila po preteku 10-dnevnega roka, nima podlage, ker je rečeno rešenje bilo izdano 9. februarja, a pritožba se je vložila tri dni pozneje, torej očitno pravočasno.

3. Kvalifikacijo robe je carinarnica utrdila na dan ocarinjenja. 65-tega dne naprej poteka šestmesečni rok za zahtevo povračila iz čl. 56 c. z. O ugotovitvi kvalifikacije robe se pa ni izdalo nobeno izrecno rešenje, za katero bi se kvečjemu mogel uporabiti pozivani 10-dnevni rok iz čl. 195 car. zak.

Pa menda tudi državni svet se ni spustil v razmotrivanje v pritožbah naglašanih argumentov in dokazov, marveč je z odločbo št. 42959/27 z dne 4. jan. 1928 »proučivši kako tužbu, rešenje i ostala akta, tako i odgovor ministrov na tužbu, našao, da navodi u tužbi nemaju osnova u zakonu za poništaj osporenog rešenja. Na podlagi tega je presodil, da se tožba odbije.

Glej v vsaki številki »Trgovskega lista« »Ponudbe in povpraševanja«, ki nudijo ugodne kupčijske priložnosti. Zato jih vsi, zlasti podeželski trgovci, morajo čitati!

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke —
kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom

Telefon 26-66

KUVERTA
LJUBLJANA
Kärlovská-2-Voždarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

**Trgovci! Naročajte blago
pri tvrdkah, katere oglašajo
v »Trgovskem listu«.**

SPEDICIJSKO PODJETJE
R. RANZINGER
LJUBLJANA
Telefon št. 20-60
prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tlom od glav. kolodvora Carinske skladišča. Mestne trošarine prosto skladišča. Carinske posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur